

REGULAMIN ODZNAKI TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ „POZNAJEMY SPALSKI PARK KRAJOBRAZOWY”

1. Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Poznajemy Spalski Park Krajobrazowy” jest regionalną odznaką opracowaną przez **PTTK Oddział Łódź-Polesie im. Jana Dylika** (dalej Oddział PTTK Łódź-Polesie) z siedzibą w Łodzi,

we współpracy z **Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego – Oddziałem Terenowym Nadpilicznych Parków Krajobrazowych** z siedzibą w Moszczenicy.

2. Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Poznajemy Spalski Park Krajobrazowy” (dalej odznaka) ma na celu promowanie i popularyzację walorów turystycznych, przyrodniczych, historycznych i kulturowych Spalskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną oraz zachęcenie do uprawiania turystyki kwalifikowanej na jego terenie.
3. Odznakę można zdobyć po ukończeniu 10 roku życia w dowolnej dyscyplinie turystyki kwalifikowanej, przy czym preferowana jest turystyka piesza. Dzieci i młodzież do 15 roku życia zdobywają odznakę pod opieką osób dorosłych.
4. Do odznaki zaliczane będą obiekty zwiedzone w przeszłości – nie więcej niż dwa lata przed datą wejścia niniejszego regulaminu w życie.

Odznakę uzyskuje się poprzez zwiedzanie, odwiedzanie, oglądanie wskazanych miejsc, lub przebycie tras wskazanych w załączonym wykazie (załącznik do niniejszego regulaminu). Kolejność jest dowolna.

Miejsca, obiekty i trasy w ramach poszczególnych stopni odznaki nie mogą się powtarzać.

5. Podstawą do weryfikacji i zdobycia odznaki jest wykonana samodzielnie kronika zawierająca wykaz zwiedzonych obiektów z potwierdzeniem pobytu w miejscach wymaganych do zdobycia odznaki i daty.

Pobyt jest potwierdzany poprzez uzyskanie pieczętki i wpisanie daty do kroniki. W czasie zorganizowanych wycieczek bądź rajdów udział potwierdza pieczętką przewodnik, przodownik turystyki pieszej PTTK lub organizator. W sytuacji niemożliwości uzyskania takiego potwierdzenia może być nim również wklejenie wyraźnego zdjęcia osoby zdobywającej odznakę na tle obiektu. W przypadku dokumentowania zdjęciem mniejszych rzek zalecane jest zdjęcie przy charakterystycznym miejscu.

Kronika może mieć również formę elektroniczną: pliku pdf, prezentacji multimedialnej, filmu video, przy czym musi zawierać zdjęcia/ujęcia uczestnika na tle zwiedzanych obiektów oraz wykaz zwiedzonych obiektów z datami, do tras pieszych pomocniczo można załączyć pliki pokazujące ślad wędrówki z aplikacji.

Kronikę tradycyjną lub w formie elektronicznej należy dostarczyć lub przesłać do Oddziału PTTK Łódź-Polesie.

Adres, w tym do korespondencji pocztowej: ul. A. Kamińskiego 18 90-229 Łódź (budynek NSZZ „Solidarność”, parter).

Adres e-mail oddziału: poczta@lodz-polesie.pttk.pl.

6. Czas zdobywania poszczególnych stopni odznaki jest dowolny, przy czym warunkiem uzyskania kolejnego stopnia odznaki jest zdobycie niższego stopnia. Odznaka złota nie może być zdobywana w tym samym roku co odznaka w stopniu brązowym i odznaka w stopniu srebrnym.
7. Odznaka jest trójstopniowa:

- brązowa,
- srebrna,
- złota.

8. Warunki zdobycia odznaki:

8.1 Brązowa

- Zwiedzenie Spały i Inowłódza – wszystkie miejsca wskazane w wykazie.
- Odwiedzenie przynajmniej 2 rezerwatów przyrody wskazanych w wykazie (zalecane jest zapoznanie się w szczególności z walorami, których istnienie spowodowało utworzenie rezerwatu; zobaczenie przynajmniej 3 różnych miejsc w rezerwacie).
- Odwiedzenie przynajmniej 1 obszaru Natura 2000 wskazanego w wykazie.
- Zwiedzenie Szańca „Hubala” w Anielinie.
- Przebycie **jednego z trzech odcinków** zielonego Szlaku Spalskiego Parku Krajobrazowego.
- Przebycie **jednego z czterech odcinków** czerwonego Szlaku Partyzanckiego im. mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.
- Zobaczenie przynajmniej 2 rzek wskazanych w wykazie, w tym Pilicy (zalecane zobaczenie różnych miejsc).
- Zobaczenie przynajmniej 1 młyna ze wskazanych w wykazie.
- Uzyskanie minimum 20 punktów; w tym 10 pkt z części „Inne miejscowości” i „Pozostałe miejsca” (nie mogą się pokrywać z pkt. 8.1 lit. a – h).

8.2 Srebrna

- Zwiedzenie Studziannej i Poświętnego – wszystkie miejsca wskazane w wykazie, Konewki (niemiecki schron kolejowy z II wojny światowej, trasa turystyczna).
- Odwiedzenie przynajmniej 3 rezerwatów przyrody wskazanych w wykazie (zalecane jest zapoznanie się w szczególności z walorami, których istnienie spowodowało utworzenie rezerwatu; zobaczenie przynajmniej 3 różnych miejsc w rezerwacie).
- Odwiedzenie 3 obszarów Natura 2000 wskazanych w wykazie.
- Zobaczenie przynajmniej 3 rzek wskazanych w wykazie (zalecane zobaczenie kilku różnych miejsc).
- Zobaczenie przynajmniej 3 młynów wskazanych w wykazie.
- Przebycie **jednego z trzech odcinków** zielonego Szlaku Spalskiego Parku Krajobrazowego.
- Przebycie **dwóch z czterech odcinków** czerwonego Szlaku Partyzanckiego im. mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.
- Przebycie całej ścieżki edukacyjno-historycznej „Szlakami mjr. Hubala”.
- Uzyskanie minimum 40 punktów; w tym 20 pkt z części „Inne miejscowości” i „Pozostałe miejsca” (nie mogą się pokrywać z pkt. 8.2 lit. a – h).

8.3 Złota

- Zwiedzenie, zobaczenie pozostałych miejscowości i miejsc wskazanych we wszystkich częściach wykazu.
- Przebycie **pozostałego odcinka** zielonego Szlaku Spalskiego Parku Krajobrazowego.
- Przebycie **pozostałego odcinka** czerwonego Szlaku Partyzanckiego im. mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.
- Przebycie pozostałych szlaków wskazanych w wykazie.
- Uzyskanie minimum 100 punktów za wędrówki piesze (trasy wędrówek nie pokrywają się z odcinkami szlaków).

9. Zdobywając punkty na Odznakę Turystyczno-Krajoznawcza „Poznajemy Spalski Park Krajobrazowy”, można jednocześnie zdobywać inne odznaki turystyki kwalifikowanej, odznaki krajoznawcze i regionalne (dokumentowane na potrzeby zdobywania różnych odznak).
10. Wyłączne prawo interpretacji regulaminu przysługuje referatowi weryfikacyjnemu przy Oddziale PTTK Łódź-Polesie utworzonemu w celu weryfikowania odznaki.
11. Odznaka jest odpłatna. Uzyskane środki będą przeznaczane na wyprodukowanie kolejnych egzemplarzy odznaki i jej promowanie.
12. Możliwość zmian regulaminu przysługuje Zarządowi Oddziału PTTK Łódź-Polesie.
13. **Pomysłodawcami odznaki** są: Mirosława Firmowska-Milewska, Mikołaj Żelanka-Żeleński, Magdalena Szcześniak, Aleksandra Libich oraz jedna osoba, która zdecydowała się pozostać anonimowa (członkowie grupy roboczej utworzonej przy Oddziale PTTK Łódź-Polesie, która zajmowała się odznaką), **autorem znaku graficznego jest** Piotr Wypych (Kierownik Oddziału Nadpilicznych Parków Krajobrazowych, stanowiącego jednostkę Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego).
14. Jedynym właścicielem i dystrybutorem odznaki jest Oddział PTTK Łódź-Polesie.
15. Niniejszy regulamin odznaki wraz z załącznikiem został zatwierdzony Uchwałą Nr 34/XV/2025 z dnia 14.04.2025r Zarządu Oddziału PTTK Łódź-Polesie i wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia.

Załącznik. Wykaz obszarów, miejsc, obiektów i tras, których zwiedzanie jest wymagane do zdobycia Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej „Poznajemy Spalski Park Krajobrazowy”

1. REZERWATY PRZYRODY*		2. OBSZARY NATURA 2000		3. RZĘKI	
Rezerwat przyrody „Konewka”	5 pkt	Dolina Pilicy	5	Pilica	5 pkt.
Rezerwat przyrody „Spała”	5 pkt	Dolina Dolnej Pilicy	5	Gać	4 pkt.
Rezerwat przyrody „Żądłowice”	5 pkt	Lasy Spalskie	5	Słomianka	4 pkt.
Rezerwat przyrody „Jeleń”	5 pkt	Lasy Smardzewickie	5	Giełzówka	3 pkt.
Rezerwat przyrody „Śługocice”	5 pkt	Łąki Ciebłowickie	5	Cetenka (Ceteńka)	3 pkt.
Rezerwat przyrody „Gać Spalska”	5 pkt	RAZEM	25 pkt	Studzianka (Struga Studziańska)	2 pkt.
RAZEM	30 pkt			Luboczanka	2 pkt.
				Olszówka	1 pkt.
				Anielinka	1 pkt.
				RAZEM	25 pkt.

4. SPAŁA – MIEJSCA		5. INOWŁÓDZ – MIEJSCA		6. STUDZIANNA I POŚWIĘTNE – MIEJSCA	
Pozostałości rezydencji carskiej i prezydentów II RP – fundamenty pałacu, budynki dawnych hoteli, koszar kozackich, stajni i garaży	RAZEM 20 pkt.	Kościół romański Św. Idziego i skarpa z punktem widokowym	RAZEM 20 pkt.	Barokowa bazylika św. Filipa Neri i św. Jana Chrzciciela w Studziannie z XVII/XVIII w.	RAZEM 10 pkt
Wieża ciśnień (z wejściem na górę)		Ruiny zamku królewskiego Kazimierza Wielkiego z XIV w.		Zespół klasztorny księży Filipinów z XVIII w. Zalecane do zwiedzenia również muzeum klasztorne.	
Pomnik żubra		Kościół późnogotycki pw. Św. Michała Archanioła z XVI w. (przebudowany w XIX w.)		Kaplica pw. św. Anny na Dziewiczej Górze z XVIII w.	
Kościół pw. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej i Park im. Prezydentów II Rzeczypospolitej z fontanną		Synagoga z XIX w.		Kościół św. Józefa w Studziannie z XVII w.	
Dom Pamięci Walki i Męczeństwa Leśników i Drzewiarzy Polskich		Rynek Kazimierza Wielkiego, w tym studnia, dwie galerie sztuki, mural		Izba Pamięci mjr. Hubala i Kawalerii Polskiej w Poświętnem	
Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Spale		Plaża nad Pilicą, wraz z repliką tratwy flisackiej		Rynek i tablice dotyczące filmów kręconych na terenie gminy	
Staw i pomnik prezydenta RP Ignacego Mościckiego		Pomnik księcia Władysława Hermana z Bolesławem Krzywoustym		Droga Krzyżowa przy bazylice	
Kapliczka św. Jana Nepomucena z XIX w.		Cmentarz z I wojny światowej		Kapliczka słupowa przy ul. Szkolnej	
Plaża i przystań nad Pilicą		Cmentarz żydowski – kirkut (pozostałości)			
Most im. gen. broni Tadeusza Buka		Mogiła z II wojny światowej			
Grób hrabiny Wielopolskiej k. Spały		Altana nad Pilicą			
Grzybek nad Pilicą k. Spały		Skarpa i źródło na skalistym brzegu nad Pilicą			
Grota św. Huberta k Spały i głaz z inicjałami cara Aleksandra II		Most na Pilicy			

7. INNE MIEJSCOWOŚCI – MIEJSCA		8. MIEJSCA ZWIĄZANE Z MJR. HENRYKIEM DOBRZAŃSKIM „HUBALEM” I ODDZIAŁEM WYDZIELONYM WOJSKA POLSKIEGO		11. POZOSTAŁE MIEJSCA	
Brzeg – bunkry niemieckie z II wojny światowej	1 pkt.	Anielin – Szaniec „Hubala” (miejsce śmierci mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”)	5 pkt.	Antoniów – stawy na rzece Słomiance	1 pkt.
Brzeziny – piwnice wydrążone w skarpie	1 pkt.	Leśniczówka Bielawy k. Poświętnego (pozostałości)	3 pkt.	Brudzewice kapliczka w miejscu po dawnym kościele.	1 pkt.
Brzustów – centrum wsi i pomnik poświęcony historii wsi, wzgórze, kopalnia	1 pkt.	Tablica upamiętniająca gajówkę Ceteń	2 pkt.	Brudzewickie Błota	1 pkt.
Ciebulowice Duże – tablica upamiętniająca akcję oddziału partyzanckiego AK „Wicher” na obóz pracy przymusowej	1 pkt.	RAZEM	10 pkt	Pomnik k. Zanartu poświęcony walce stoczonej przez oddziałowi partyzancki Armii Krajowej z Niemcami	1 pkt.
Głina – zespół dworski z XIX w., osada łowiecka i zabytkowa leśniczówka	2 pkt.	9. MŁYNY		Ceteń – Leśna Osada łowiecka, stawy, kapliczka św. Jana Nepomucena	2 pkt.
Grotowice – park podworski z XVIII w. i kapliczka z XVII w. na pamiątkę bitwy pod Guzowem	2 pkt.	Fryszerka – dwa młyny nad rzeką Gielżówką	2 pkt.	Cholerna Góra k. Poręb	1 pkt.
Konewka – niemiecki schron kolejowy z II wojny światowej, trasa turystyczna	5 pkt.	Młyn w Młyniczysku nad rzeką Studzianką	1 pkt.	Most Centralnej Magistrali Kolejowej na Pilicy k. Gapinina (bez wymogu wchodzenia na most)	1 pkt.
Konewka (okolice) miejsce po nieistniejącej willi Edwarda Gierka – niedaleko rzeki Gać	1 pkt.	Młyn w Stefanowie nad rzeką Studzianką	1 pkt.	Gielżów – wzgórze i kapliczka	1 pkt.
Kozłowiec – kapliczka domkowa z przełomu XVIII i XIX w.	1 pkt.	Młyn „Wytoka” nad rzeką Gielżówką	1 pkt.	Góry Lisie k. Brudzewic (przynajmniej dwie góry)	1 pkt.
Królowa Wola – Dom Ludowy	1 pkt.	RAZEM	5 pkt	Krzyże z tabliczkami upamiętniającymi nieistniejące, wysiedlone wsie: Ceteń, Werówka	2 pkt.
Liciążna – wąwozy	1 pkt.	10. SZLAKI TURYSTYCZNE, ŚCIEŻKI EDUKACYJNE		Grodzisko Rzeczycy – słowiańska wioska w krainie Pilicy (koło Rzeczycy)	1 pkt.
Lubocz – most na Luboczance	1 pkt.	Szlak partyzancki im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, koloru czerwonego . W tym odcinki:		Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach	2 pkt.
Lubocz – bunkry niemieckie z II wojny światowej	1 pkt.	Tomaszów Maz. dworzec PKP – Spała	10 pkt.	Siedziba Nadleśnictwa Spała, mogiła powstańca styczniowego przy siedzibie, ścieżka edukacyjna.	1 pkt.
Małoszyce – kapliczka słupowa	1 pkt.	Spała – Inowłódz	10 pkt.	Staw Szczurek na rzece Gać	1 pkt.
Mysiakowice – most na Pilicy	1 pkt.	Inowłódz – Anielin – Poświętne	10 pkt.	Staw Wojcieszek na rzece Gać	1 pkt.
Rzeczycy – park dworski z XIX w.	1 pkt.	Poświętne – Radzice	10 pkt.	Dwie zabytkowe kapliczki w okolicy Studziannej przy Ścieżce edukacyjno-historycznej „Śladami Oddziału mjr. Hubala”	2 pkt.
Rzeczycy – Muzeum ks. Jędrzeja Kitowicza (organistówka) – po utworzeniu muzeum.	1 pkt.	Szlak Spalskiego Parku Krajobrazowego, koloru zielonego . W tym odcinki:		RAZEM	20 pkt
Rzeczycy – kościół pw. św. Katarzyny z XIX w.	1 pkt.	Lubocz – Liciążna	10 pkt.	12. WĘDRÓWKI PIESZE	
Teofilów – dwie drewniane wille letniskowe, przystań kajakowa nad Pilicą	2 pkt.	Liciążna – Spała	10 pkt.	Wędrówki piesze na określonych trasach na terenie Spalskiego Parku Krajobrazowego i otuliny (wycieczki, wędrówki indywidualne)	
Teofilów – taras widokowy z widokiem na kopalnię odkrywkową przy ścieżce rowerowej	1 pkt.	Spała – Wąwał	10 pkt.	RAZEM	Bez limitu
Tomaszów Mazowiecki dzielnica Białostrzy – zabytkowy, drewniany kościół pw. Św. Marcina z XVIII w.	1 pkt.	Ścieżka edukacyjno-historyczna „Śladami Oddziału mjr. Hubala”	10 pkt.		
Zakościele – dwie drewniane wille letniskowe; bunkier niemiecki z II wojny światowej	2 pkt.	Szlak im. Prezydenta Ignacego Mościckiego, koloru niebieskiego .	5 pkt.		
RAZEM	30 pkt	Ścieżka edukacyjna Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Opoczno przy osadzie leśnej Ceteń i rzece Cetence	5 pkt.		
		RAZEM	90 pkt		